

«El toro»

JOAN BASTÉ

Obeint aquella regla dels transports públics d'abans, on en cada vehicle podíeu veure-hi un rètol que deia «no distraer al conductor», ara que —qui més, qui menys— tothom té cotxe propi, la cautela dels governants ha fet suprimir de les carreteres aquells enormes cartells publicitaris que (ho aconseguissin o no són figures d'un altre paner) pretenien cridar-nos l'atenció amb el seu reclam, i, per tant, ens distreien de la que havíem de dedicar al fet de conduir.

Però com si encara visquéssim en temps de l'Espanya de «charanga y pandereta», que deia l'Antonio Machado, heus ací que hem indultat «el toro». Justament una imatge que, vulguis o no, associés amb una beguda alcohòlica d'alta graduació (una mitjana de 40º) i que ens fa pensar, encara que fos una altra marca, en allò de que «XX es cosa de hombres». Deplorable slogan!

Jo em demano el per què d'aquest indult. Si els que l'han decidit es pensen que així fan pàtria, per què no posen a cada turó «la maja desnuda» de Goya o el «Pantocràtor» de Taüll? Arribem a aquest punt i tornem a pensar en Machado quan continua dient allò de «cerrado y sacristía» i, tenint en compte que vivim en un país on sembla que només siguem insubornables aquells a qui mai ningú no ha intentat subornar, aquesta tolerància —mal que sigui dissimulada— cap a un fabricant de «jeriñacs» fa pensar en obscures maniobres publicitàries en les quals nosaltres, conductors, no hi som considerats. Quan arribem ací només ens queda el dret d'opinar i de formular preguntes que, naturalment, mai no obtindran resposta.

● RETALLS

Més converses que pau al Pròxim Orient

AVUI

Les llargues converses de pau per al Pròxim Orient que van començar l'any 91 a Madrid han portat fins ara a la zona més converses que no pas pau. És a dir, el procés de negociació s'ha mantingut obert, s'ha subratllat en moltes ocasions la necessitat de mantenir-lo, s'ha arribat a acords rellevants i s'han portat a terme, però la pau i la seguretat en la zona no han experimentat progressos suficients. La pau i la seguretat no entesos com a conceptes metafísics, sinó a partir de la realitat quotidiana: l'absència d'episodis violents, els enfrontaments sobre el terreny, els atemptats terroristes. Potser per això fa la sensació que se senten més implicats en el procés de pau els governs i els líders polítics que no pas unes poblacions que no han notat encara en les seves vides els beneficis del que està passant. En un cert sentit, al contrari.

La llengua de Verdaguier

per Lluís Nualart

Verdaguer estudiava la llengua amb escrúpol de bon artista, els estudis filològics que després se n'han fet, gairebé no l'afecten. No solament sabia bé el sentit de les paraules isolades, sinó el sentit més just que tenen les dites.

Josep Maria Capdevila

Verdaguer recapitula —no en dubtéssim pas—, els elements que necessitava Catalunya per donar to literari a la seva llengua viva. Sorgit d'una família de pagesos i picapedrers, apareix enmig d'una presa de consciència eclesial, i un deixondiment econòmic que coincideix amb la primera industrialització, en l'eufòria dels Jocs Florals i en un context europeu emmarcat en el romanticisme.

Quina era la situació de la llengua catalana? Es trobava mancada de les eines bàsiques que possibiliten el conreu de qualsevol idioma. Fixem-nos-hi bé: En temps de Verdaguier, quin era l'idioma emprat a Catalunya, per a la investigació, l'alta literatura, la premsa diària i els butlletins oficials, l'escola primària, secundària i la universitat, els registres oficials —civils i eclesiàstics—, el món jurídic, industrial i mercantil, les ciències aplicades i la tècnica? Era, brutalment, un domini exclusiu del castellà.

L'excepció? La llengua oral, transmesa de pares a fills, d'avis a néts. El poble català —al capdavant el poble és el qui té sempre la darrera paraula— havia anat treballant, enriquint, mimant, i també

aviciant, la llengua.

Una llengua que, com una inestroncable vena subterrània, recollí Verdaguier, l'home que sorgeix del poble i escriu per al poble, que tingué el do d'abeurar-se en les tres fonts fonamentals que fan de la llengua col·loquial un idioma dúctil, apte per a la poesia i la novel·la, el dret i la investigació científica, la filosofia i la història, l'art i la música, la teologia i la sexologia, el llibre mercantil, la novel·la i el diari, la investigació universitària i les beceroles.

La incorporació de les fonts orals a la seva obra literària és una constant en Verdaguier; des dels escrits de joventut, de caire valfogonesc, fins a l'èpica de l'Atlàntida i Canigó; de la poesia lírica a l'estripada prosa periodística dels articles *En defensa pròpia*; dels *Idil·lis* i *Cants místics*, a la narrativa dels contes, viatges, discursos i excursions. Verdaguier és un treballador infatigable, sempre amb el llapis i la llibreta a la mà, que aprofita qualsevol avinentesa —un viatge, una lectura, una nova coneixença—, per enriquir el seu bagatge cultural i lingüístic. N'ha deixat testimoni Joan Alcover a Mallorca. Joaquim Ruyra en plena Rambla de Barcelona, Carles Bosch de la Trixeria a la Presta, als peus del Canigó,

Estanislau Vayreda al santuari de la Mare de Déu del Mont...

Només cal una lectura —esbiaixada— de l'esbaidor aplec periodístic, titulat *En defensa pròpia*, per copsar la manera magistral com Verdaguier sap incorporar en els seus textos les dites populars, els adagis, refranys i sentències, a manera d'arguments d'autoritat; per adonar-se'n, cal només rellegir *Canigó*; petites narracions, transmeses de viva veu, que Carles Riba considerava «plenes d'una viva llum matinal».

«Tingué el do d'abeurar-se en les tres fonts fonamentals que fan de la llengua col·loquial un idioma dúctil»

● CARTES DEL LECTOR

Les barreres arquitectòniques

Voldria fer menció d'un escrit del nostre batlle, Joaquim Nadal, publicat el 25/12/94 en el Diari de Girona, concretament a la pàgina de «Tribuna política», sobre les millores a la nostra ciutat, desglossades en set punts:

1. Pla d'accesos al centre de Girona pel sector de la Devesa.
2. Passarel·la per a vianants sobre l'Onyar.
3. Projecte de reparació de les lleres de l'Onyar.
4. Projecte de jardineria i obra civil del Ter.
5. Centre d'assistència primària de Can Gibert del Pla.
6. Projecte d'Institut d'Ensenyament de Santa Eugènia.
7. Escola del Pla de Girona.

Tots aquests projectes, presupostats en una quantitat propera als 3.700 milions de pessetes, suposaran una millora en la qualitat de vida que el senyor Nadal s'ha compromès a planificar i donar als ciutadans. Personalment, com a ciutadà de Girona, amb la particularitat d'ésser disminuït físic, penso que hi manca un vuitè punt:

8. Condicionar i millorar els accessos que falten a la gran majoria de voreres de la ciutat.

Em refereixo a la supressió de barreres arquitectòniques mitjançant uns guals, perquè se'n puguin beneficiar no solament el col·lectiu de disminuïts físics que per qualsevol raó es veuen obligats a utilitzar la cadira de rodes, sinó que s'hi han de sumar altres persones de mobili-

tat reduïda, com cecs, gent gran, senyores amb cadireta de nen petit, etc. Aleshores, segons diu el nostre batlle, «es va dibuixant un mapa d'infraestructures i equipaments que garanteix la qualitat de vida». Doncs jo dic que la Fundació Mifas va presentar fa uns mesos a l'Ajuntament uns plànols elaborats per fer uns itineraris perquè els minusvàlids puguin desplaçar-se a diferents indrets de la nostra ciutat, i és evident que se'n poden beneficiar tots els ciutadans.

Jo penso que el cost que reporta fer les obres d'adequació dels guals, pressupostades en 62.200 milions, en una primera fase, és insignificant si es compara amb la inversió abans esmentada, que és de 3.700 milions de pessetes. És obvi que posi de manifest la gran importància que té per a tothom. Com a gironí minusvàlid, vull

expressar el meu agraïment a la fundació Mifas, que han estat els primers de posar en marxa els guals ja existents, a l'ONCE i a l'Ajuntament. Perquè puguem fer una ciutat pionera que dia a dia sigui més humana, sensible i de nivell europeu.

Guillem Pont Pallarès,
Membre del Pla de Ciutat
Membre de la Comissió de Barreres de Mifas (Girona)

Desídia? Deixadesa? Indiferència? Despreocupació? Mala fe?

Sr. alcalde de Salt:
Al personal de l'Ajuntament que vos tracteu tan desconsideradament mantenint-lo sense res-

Polivalència

ALFONS PETIT

La ciutadana Pilar Rahola sembla que hi entén de tot. Des de la seva arribada a Madrid, l'hem pogut veure intentant trobar Roldán, opinant a la televisió sobre futbol o toros, fent pedagogia de l'independentisme al Congrés, i convertint-se pràcticament en una estrella per als mitjans de comunicació de la capital.

Potser ha estat aquesta polivalència, aquestes dots de comodí, el que ha decidit Àngel Colom a proposar que Pilar Rahola sigui la cap de llista republicana a les eleccions municipals a Barcelona. Si ha pogut treure l'entrellat dels fons reservats, que no serà capaç de fer a la plaça de Sant Jaume?, deu haver pensat el líder d'ERC.

L'únic problema per a Colom i Rahola és que el 90% dels militants d'ERC a Barcelona ja havien triat una altra persona per ser el seu l'alcalde a la ciutat.

Però no passa res. La maquinació ja ha començat, i si es té en compte el respecte amb el qual Àngel Colom ha tractat les bases del seu partit en altres ocasions (algú ha oblidat els famosos casos Reguant?) podem donar per segur que la ciutadana Pilar Rahola farà la competència als també insignes Pasqual Maragall i Miquel Roca.

postes des de l'any 1992, li sap molt greu veure's obligat a sol·licitar-vos una contestació a través de la premsa, vist que alguns ciutadans han merescut, d'aquesta manera, la vostra consideració.

Des de l'any 1992 fins a la data (1995) estem reclamant resposta a una sèrie de punts i fins i tot el compliment de la Llei, sense cap resultat positiu. Val a dir que ni negatiu, perquè simplement no hi ha contestació!

Desesperats, el dia 28 de desembre de 1994, vàrem portar a terme l'última temptativa i vàrem adreçar-vos per escrit un resum de les nostres reclamacions. En la darrera reunió del dia 31 de gener, la Junta/Comitè advertí que si el divendres 3 de febrer no hi havia resposta, s'adreçaria a la premsa com a darrer recurs. I amb el mateix resultat, és a dir, el silenci per resposta! Apropada resposta per a una persona amb responsabilitats! No us sembla?

Sapigueu, senyor alcalde, que el vostre personal té tanta o més voluntat de servei al poble que vos mateix, amb una única diferència, que no ha de convèncer ningú ni el seu lloc depèn dels vots, per tant, quan fa reclamacions ho fa sobre fets reals, sobre prestacions portades a terme, sobre tasques realitzades sota les vostres mateixes ordres. No ho oblideu.

Tenim alguna possibilitat de resposta? Què us sembla?

La Junta/Comitè de personal de l'Ajuntament de Salt

● AMB LA V DE BERGÉ

El meu homenatge a Jaume Perich, gran humorista i mestre.

